

V tiskarni št. 179. in solnata zbirka in volja v Mariboru brez pošiljanja na dom za vse leto 8 gl. — k. za pol leta . . . 4 „ — „ za četrt leta . . . 2 „ 20 „

**Po pošti:**  
 Za vse leto 10 gl. — k. za pol leta . . . 5 „ — „ za četrt leta 2 „ 60 „

Vredniti in opravništro je na stolnem trgu (Dom-platz) hiš. št. 179.

# SLOVENSKI NAROD.

**Oznaniha:**  
 Za navadno dvostopno vrsto se plačuje 6 kr., če se natisne 1 krat 5 kr., če se tiska 3krat, 4 kr., če se tiska 3krat, večje pisane se plačujejo po prostoru.  
 Za vsak tisek je plačati kolek (štempelj) za 30 k.  
 Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovajno frankujejo.

## Nemškutarška promemorija. *Levstik*

II.

Nemškutarji, katerih imé, naj si ga imajo radi ali neradi, ni še le zdaj iznajdeno, kakor bi promemorija rada zasuknila, nego staro od 1848. leta, znano tudi poprej, kajti že Preširen je péel o Reziki „nemškuti“, — nemškutarji kriče, da so kranjski Slovenci kopičili tabor na tabor; vendar sta bila samo dva kranjska tabora: kalški in vižmarski. Njihove novine lažejo, da so taborski govorniki narod ščuli na Nemce in nemškutarje, a vendar je bilo govorjenje o naših pravicah, ktere imamo vedno samo še na papirji. Govorilo se je po javnih programih, ktere je vlada poprej pregledala in potrdila; govorilo se je v zakonitem zboru vpricho vladnih zastopnikov, kateri niso besede zaprli nobenemu govorniku, a tega niso storili od straha, kakor zavija „Tagblatt“, nego, ker ni bilo vzroka. Vemo in znamo, da so nemškutarjem taborji trn v peti, in tudi vemo, zakaj. Čemu je treba kmetu kaj družega razumeti, nego kako se orje, seje, žanje, kosí, mlati, živini poklada in koliko je Bogov! Kaj mu je treba družega znati, nego kje je tista pisalnica, kjer se davki plačujejo! Čemu se govori o pravicah poljedelca, kateri naj bi se učil samo svete potrpežljivosti, ponižnosti in molčanja! Kdor ljudstvu pové kaj družega, ta je v nemškutarških očeh kazni vreden ščuvaj, ker oni bi radi zmerom sami gospodovali po deželi. Za tega delj tako trepetajo o besedah: **ne udušimo se! zedinimo se!** — kajti nemškutarji so tisti, ki hoté, da bi se jim mi zopet vdali, in torej se morajo bati zedinjene Slovenije, ker združena moč je silnejša od razcepljene. A minoli so nemškutarjem tolsti dnevi egiptovskih mesnih loncev, kajti na svetu se vse spreminja. Kdo ne pomni tudi tistih časov, ko je Dežman s prokletimi grabljami v rokah neusmiljeno po čeljustih mahal nemškutarje, v „nošen ohne text“ na Rechfelda junaški sukal meč za starodavno slovensko ime, in v „Sloveniji“ do hripavosti kričal: slava Slavjanom! Ali tudi ti krasni dnevi so minoli. Dežman je pobegnil od naše zastave, ter zdaj komendira „Tagblatt“ in turnarje na Janjcem. To je storil poleg družih osebnih vzrokov tudi zato, ker pri nas ni mogel biti prvi mogočnik, in potem je rekel: „Bleiweisa poderem ter potlej v nič razpade ves njegov „schwindel.“ Mahal in mahal je ter še zdaj maha, a preveril se je, da ni poznal niti sam svojih moči niti slovenskega naroda, kateri tudi brez Bleiweisa, Tomana in Kosta nikdar že ne bode ležal pred nogami nemškutarškega „schwindla“, kateri bi pač skopnel kakor pomladanski sneg, če izgubi svoja dva ali tri poglavace.

Ni bilo dovolj, da se je samo „Tagblatt“ omazal z ovado „Jurja s pušo“, tudi promemorija je v fraku pred ministre stopila s to plemenito policijsko tožbo. Nego ali se je čuditi, da tako dela stranka, ktera živi o sami ovadi in tiči vedno sredi bajonetov, pušek, sabelj, vojakov, žandarjev in biričev, — stranka, ktera se imenuje domačinska (eingeborne), a vendar slovenski zna samo, kedar kje vidi kako stisneno kmečko pest?

Če promemorija kvasi, ka se je narodu razlagalo, koliko menj davka

bi trebalo plačevati, ako se taborski sklepi uresničijo, odgovarjamo, da neki c. kr. uradnik, ki je celo okrajni glavar — 1863. leta res ni v tem zmislu govoril svojim županom, katerim je dokazoval, da bodo potlej davki večji, ako se začne po uradovih slovenski pisati.

Promemorija posebno krasno popisuje srednje učilnice, kakor da je v njih vse brez reda in straha pod ščuvajskimi ali nesposobnimi učitelji, pod nesposobnim, svoje dolžnosti ne vedočim voditeljstvom, — kakor da bi v njih po klopéh razsajali, po pastirski se lasali in pretepali, preklinjali in kričali divjaki, ne dijaki, kateri tudi po ulicah ljudem zabavljajo, vse noči po smrdljivih beznicah ropotajo, s kratka hujsi hrup narejajo, nego pijani vojaški novaki, kader na vojsko potrjeni iz plotov kolce lomijo, po cestah se opotekajo in rjové. Če tudi vse mesto o tem ne vé nič, vendar mora biti res, ker je v promemoriji zapisano, vlada mora verjeti, ker sta potrdila dr. Suppan in dr. Pfefferer. Torej naj se kruh vzame vsem učiteljem, kateri niso možje po nemškutarškem srcu, in potem naj se posade na zatožno klop, kakor se je zgodilo g. Trdini v Reki. Ali gotovo je, da se ta šiba mora ogniti Heinricha, ker je Nemeč v „schweinlandu“, ogniti Pirkerja, če tudi v konstitucijskem društvu in mestnem odboru tako po ščuvajski rogovili, da se mu niti ne sanja o spoštovanji, ktero je dolžan sam sebi, svojemu voditeljstvu, svojim součiteljem in učencem, kajti sicer bi 1. junija v mestni hiši ne bil baš on čital promemorije. Vladni zastopnik g. Hočevnar je potrdil, da je vse res, kakor promemorija vpije, na kar se celé „Tagblatt“ 10. jun. bahaje opira; a realčno in gimnazijsko voditeljstvo ni bilo tako pohlevno, kakor vladni zastopnik g. Hočevnar. Realčno in gimnazijsko voditeljstvo je zaradi tega obrekovanja bilo pri c. kr. namestniku g. Konradu, kateri je rekel, da vlada o srednjih učilnicah kratko in malo ne misli tako, kakor je govoril g. Hočevnar, ter da to potrdi celo pismeno, ako se zahteva. To je resnica, o kateri bode vendar „Tagblatt“ zopet molčal, kakor molči o borovniškem kamenji, če tudi je borovniško županstvo celé c. kr. deželne vlade prosilo, naj mu vkaže to laž popraviti. Ali mu je deželna vlada ukazala, ali mu ni, — „Tagblatt“ molči, in to je dovolj in priča, kako nemškutarji smejo zasmehovati resnico.

Promemorija enako srdito z lažmi črni in obrekuje duhovstvo, kakor bi s križem v roci razkačene kmete podilo na trepotajoče nemškutarje, in vlade liberalno prosi, naj bi po učilnicah in cerkvah nanje ostro pazili skriti vohači, da bi torej duhovniki z mladino in ljudstvom ne mogli drugače govoriti, nego pod srditim policijskim očesom, kakor jetnik v preiskovalnem zaporu. Ali morebiti promemorija celo hoče, da bode poleg kateheta v učilnici in poleg pridigarja v cerkvi sedel kak c. k. komisar, za katerim naj bosta dva žandarja stala z nataknenimi bajoneti? Tako svobodo in ustavo rajši ménjamo za Kempna in Bacha. Duhovni pri volitvah delajo za narod, a ne za nemškutarje, govoré celo po taborjih, ne prepovedujejo slovenskih barv, ne kričé niti: „gut heil“ niti „hoch“, ne nosijo želodov in hrastovega listja na klobukih; torej policija, pograbi jih! — A vendar, kar je res, to je zmirom res. Če se promemorija boji celé slovenskih dekel in hlapcev, kaj bi se ne bala slovenskih duhovnov, izmed katerih ima vsak po-

## Listek.

### III. Havliček Borovsky.

(Dalje.)

Havliček je bil mož čistega značaja in resnično med najplemenitejšimi sinovi, katerimi se narod česki more ponašati v tej dobi svojega prepodrođa; povzdig in vzvišenje českega naroda bila sta mu zvezda, za katero je vedno ravnal svoje stopinje k delom. Za ta namen bil je vselej pripravljen darovati kamor imetek, tamo svoje osobno postavljenje, vsaj celo življenje, kar je spričal mnogimi deli. Jedina želja, da bi mogel močno delovati v narodu, guala ga je v semenišče; s prijateljema svojima Gablerjem in Girglom osnoval je kot mladenič obširne načrte, kako bi se mogli naučiti vseh evropskih jezikov, po vseh deželah potovati, in kar bi našli koristnega, popisati in v domovini vvesti, kako bi po takem dospeli do vzvišenja naroda českega in slovanskega poprek. Havliček je hotel poznati vse krajine slovanske, in porabiv zaželeno priliko hodil jo na Rusko. Otdot se je povrnol z mnogimi skušenostmi, godnejši na duhu in značaji; pomiselnost se mu je ohladila, in od sega dob je vsele bolje ravnal svojo delavnost k porabnim, postavnim namenom, iz katerih je bilo pričakovati gotovega, bližnjega, preglednega uspeha. Silno bogata satirička žila vedla ga je zmirom močnejše k plodom napisnim, dostikrat jako ostrim, včasih prek dostojnosti sezajočim; tudi v pretresh se je dosti krepko raztekal, kar je toliko huje sklelo dotičnika, kolikor je to do tega časa na Českem bilo nenavadnejše. Zraven tega pa je imel jako blag čut, prav slovanski, srce odkrito in prezorno brez potaje, v društvu s prijatelji vsekdar veselega srca, živ, poln šegavosti, humorja in veselih misli, zato vsele in vsem mili družnik, v obrtnih rečeh reden in prekoredno pošten. Življenje mu je bilo kratko, pa slavno, in v šestih letih svoje javne delavnosti je dosegel namen, kteremu so drugi darovali vso delavnost svojega dolgega življenja. Njegov značaj naznanjajo lepše, negoli vse opisavanje besede, katerimi je grajal svarila, začinjaje izdavatí Slovana:

„Lagoden vojak, kateri junaški misli samo za mira, kedar ni nevarnosti“, kakor tudi prešinjlive vrstice, napisane v Briksenu dne 12. malega srpná 1854. leta:

Prislibujte si mné,	Obetajte mi,
Poroučejte si mné,	Zapovedajte mi,
Vyhrožujte si mné,	Grozite se mi,
Prece zrãdce m nebudu!	Vendar izdajavec ne bodem!

Havliček je bil odlični pretresãc in pesnik. Pisal je črez mero prešinjlive pesmi elegijske, in najostrejšo šegavostjo prepletene napise. V parodijah narodnih pesmi zložil je vso nevolnost svojo nad neblagimi razmerami političskimi in nad sli svobode, kateri so se obrnoli v Jude, loveči strastno mastne službice. Mnogo teh pesmi je raztreseno med ljudmi. Njegove tiroljske žalostinke, jasno svedoštvo njegove goreče ljubezni do rodovine in očevine, bile so prevedene v ruščino in mnogo drugih jezikov, v češčini so se smele še le 1860. leta natisniti, vendar ne popolno. Veča satirička pesem „Křest sv. Vladimíra“ ostala je nedovršena; v nji je posebno skleče in bodljivo bičal ono uredno pobožnost, ktera dela Boga služebnika državi. Glavne sestavke svojih novín zbral je v posebni knjigi pod naslovom: „Duch Národních novín“, pokloniv jo Palackemu; prevedel je tudi mnogo iz Voltair-ovih spisov pod imenom: „Nektere povesti.“ Mnogo se je govorilo v novejši dobi o izdavanji njegovih „Zbranil spisov“, vendar v sedanjih razmerah bi se mogli le nepopolno izdati, ter opustiti ravno najkajši plodovi. Odlomki njegovih pesmi so priobčeni v „Obrazech života“ 1861. leta, kder je obširno popisán H. životopis. Kamenopisne podobe je izdal Šir, Farský, Čehi v Ameriki.

Bože, da je nam Slovencem toliko Havličkov, kolikor je bilo poslancev slovenskih v državnem zboru, ali da rabim naše nezgode priliko, toliko, na kolikor političkih kosov je raztrgano Slovensko, ki bi razstavljeni strážili, zagovarjali, branili narodni jezik, narodnost, svobodo, celokupnost slovenske očevine, že davno bi imeli zedinjeno Slovensko, slovenski osrednji zbor slovenske učilnice, slovensko upravo, in nemškutarstvo bi bilo že se-

samezni pri narodu več moči v rokah, nego vsi nemškutarji s svojimi hlapi hišnami in strežaji cele kranjske dežele.

A še največje kazensko po slavni promemoriji zaslužile slovenske novine, ker ne molče, kader nemškutarji obrekavajo ter celo sami vladi lažljivo očitajo preveliko mehko, — ker njihove neskrbne, nikoli kaznovane laži in napade odbijajo pod vednim Damoklevim mečem kazenskih zakonov. Za tega delj promemorija vladi svetuje, naj bi neusmiljeno pokorila vse slovenske časnike, posebno še tiste, kar jih na svitlo hodi z unaj Ljubljano. Torej zopet ovada, kakoršnih je promemorija tako polna, kakor bernč mraza! Nemškutarji lažejo, da so turnarske slavne zmage naši voditelji po trdnem črteži v red spravi (planmäßig vorgehen); lažejo, kakor da bi vsa dežela v orožji vrela nanje, pri vsaki cerkvi v plat zvona bilo, Ljubljana trepetala noč in dan od kmetov s kosami in cepci v rokah; s kratka, kakor da bi na vseh krajih plapolal plamen krvavega vpora. In če slovenske novine povedo resnico, da vsega, mnogo manjšega nemira, nego je raztrošen po svetu, ni kriv nikdo drug bolj, nego nemškutarji sami, za to naj se kaznujejo vsi slovenski listi?

V Trstu „comitato di azione,“ ki se je iz laške dežele prikradel, bombe meče po ulicah, nabija po vogleh razglase, v katerih Viktora Emanuela javno imenuje svojega pravega kralja, ter Lahe javno izpodbada, cele dežele odtrgati od našega cesarstva: vendar v Trst niso poklicani za to niti konjiki niti pešci; društveniki laškega „comitata“ se ne zabadajo ter nikdo se ne zapira; deželna sodba miruje; mestni odbor ne teka s promemorijami na Dunaj; časopisi molče, kakor bi spali; vlada križem roke drži in mirno gleda, kakor bi drugače biti ne moglo. A pri nas? Koliko je kričanja in dela, koliko hrupa za — nič.

Ako je promemorija tako nesramna, da sme reči: ne zahtevamo ustrahovanja (massregelungen), nego samo to, da se ostro izpolnjujejo zakoni, nikakor se ne čudimo, ker smo nemškutarske nesramnosti že vajeni. Tudi mi hočemo, da se izpolnjujejo, ostro izpolnjujejo zakoni; samo to zahtevamo, da se izpolnjujejo tudi nemškutarjem, ne samo nam. A ker smo že v poglavji nemškutarskih nesramnosti, ne moremo niti ne smemo koučno zamolčati besed, ktere so nam v lice gnali kri pravičnega srda, kader smo jih čitali. Ko je namreč vprašal „Triglav,“ kaj je vlada storila, da se zvč, kako se je Rode umoril; zakaj je bil posekan delavec Hrastarjev, ter zakaj je uradni list „Laib. Ztg.“ te stvari nekoliko po polnem zamolčal, nekoliko pokvaril? — odgovoril je nevprašani „Tagblatt“ 4. junija letos v št. 124. rekoč: „novine domačih skandalov (Triglav) se zopet napihava, kakor neumen paglavec, ter poskušajo, kar jim je po polnem nemogoče, namreč postaviti se na enako stališče, ter hote svetovati in vprašati: Kakor da bi res ta stvar smela spregovoriti besedo ali vprašati: Kakor da bi se komu ljubilo odgovarjati! Presmešno (zu possirlich!) — Torej nikomur se ne ljubi odgovarjati, niti uradnemu listu niti vladi? Samo nevprašani „Tagblatt“ se temu vprašanju sme rogati, in kakor se iz njihovih bahajočih besed vidi, v imenu deželne vlade, s katero se identificira?“ In deželna vlada dopušča, da se z njo sme identificirati tak list, kateri je sposoben govoriti tako surovoohole besede, kakoršnih se je nadejati samo iz ust nazih kanibalov, ne iz ust izobraženih kristijanov? Če nam kdo psa ubije ali rani, smemo vprašati, kako in zakaj ga je, samo o umorjenih Slovencih, sme „Tagblatt“ reči: kakor da bi se komu ljubilo odgovarjati! Kje pa živimo? Ali smo res v Avstriji? res v ustavni državi? res pod obrambo zakonov? Ali res pišemo 1869 let po Kristovem rojstvu? — Ves svet vé, da je bil Hrastarjev po nedolžnem posekan. Ves svet vé, da je bil Rode rano zjutraj pokopan zelo na tihem, skoraj na skrivnem. Če je ljubljanski župan v mestnem odboru tudi res poročal, da je bil uradno raztelesen, nam to ni zadosti. V pričo ktere komisije, kdaj in kje se je to go-

sevsema zgubila tla izpod nog na slovenski zemlji. Ali kaj senjam, da nam je le eden, in da narod uživa od njega deljeno zdravo in krepko hrano, ne sezajoči in ne hlepeči po kvarni tuji krmí, sijalo bi že svetlo solnce na vrata našega poslopja. Zdrami se! sčedni se mili rode moj! — Umni in porabni nauki je H. prebudil, krepil, prerodil narod češki, ki je postal značajan in stanovit kakor njegov učnik; sprejmimo tudi mi očiščene nazore, in zavrgši motljive strasti, sebičnost, mračnjaštvo, podedovane predsodke, zložimo se v mnenjih, pogledih in prepričanjih.

#### Slovanska politika po Havličkovih nazovih.

Kar slovanske politike mora biti, da vodi k sreči posamna plemena in pospešuje občno slogo.

Kakor Čehova, tako tudi nas Slovence počeli so najhuje nemčiti za Jožefa II. in za njegovih naslednikov. Jožef je 30. vinotoka 1785 ustanovil, ka samo tista deca, ktera se je naučila nemščine, sme biti pripuščena v latinske učilnice, kar se je pri nas zdržala do sedanje dobe. Nikdor ni mogel brez tretjega nemškega, sedanjega četrtega razreda v gimnazijo. Mi Slovenci bliže Hrvaškega smo se te okrotnosti ogibali odmahnovši po dovršenem drugem razredu v Varaždin, Zagreb, Kanizo itd.; ogrska krona je odbila vse — in edinozveličavno nemščino, le nas in Čehove krmijo z njo, vsaj pšejo jo v nas, toda voda silno tlačena hujše bukne; a 1789. leta prikazala se je ostra naredba veleča, ka ne sme biti prijet v učenje kake obrtnosti ali trgovine nijen dečko, dokler ni dovršil konči dveh let normalnih učilnic, to je takih, kder se je nemščina učila. Črne dedine krivičnega nemčenja še se denes nismo mogli odnesti, čeravno se nam je s prestola večkrat svečano, neurazljivo, sveto in nedotekljivo besedo zagotovila narodna ravnopravnost vsem narodom; čeravno državna osnovna postava podpisana posvečenoj roko njegova veličanstva, daja vsem državljanom enake pravice, polno narodno ravnopravnost, itak je na Slovenskem v poslednjem oziru vse po starem kopitu. Nemščina se nadulje v učilnicah, nemščina v duhovskih in posvetnih uredih, uboga slovensčina pa le pasterkuje pred pragom predrzne, babate in razšoperjene mačeha nemkinje. Popraša li kak

dilo? Kteri zdravniki so ga raztelesili? Ves svet govori, da je bil Rode ubit, če ne polno po nedelžnem, gotovo vsaj polno po nepotrebnem. Može, kteri trdijo pa prisežejo, govore, da je bil preboden z adaj v hrbet, in sicer od zdolaj gori, torej od žandarja obrnen ter ali ko je bil pripognen ali morebiti že celo na tleh ležeč; rana da je zadaj zelo široka a spredaj pod levo bradovico majhena. In o taki stvari se ne ljubi nikomur odgovarjati, nikomur uničiti suma, kteri raste od dné do dné, posebno kar se čuje, da je žandarju prisojenih samo 12 dni zapora? Kako je to, da imate tako malo besed, kader jih je toliko treba, a toliko besed, kader jih ni treba nič? Nadejamo se, da se bode ta glas čul do Dunaja, ako se v Ljubljani nikomur ne ljubi odgovarjati, in če tudi naposled ostane glas vpjiočega v puščavi, zapisan je prihodnjim časom v zgodovini slovenskega naroda.

## Dopisi. *Levčik*

**Iz Ljubljane** 11. junija [Izv. dop.] „Sokolu“ je ljubljanski župan prepovedal v nedeljo 13. dan t. m. iti na Dolsko. A kako je vendar to, da turnarji vedno hodijo povpraševati, kam bi brez skrbi mogli priti? Njim torej ni prepovedano? Tako je prav, gleiches recht für alle! — po slovenski: ti stori, kar ti jaz ukažem, a jaz delam, kar sam hočem. — Velški vojaci so dobili krasno pohvalo od gradskega generalnega poveljstva, ktero jih imenuje turnarska pestunje (gouvernanten.) Mi jim te pohvale ne zavidamo, ker smo preverjeni, da so jo po polnem zaslužili, ter nadejamo se, da svoje otročičke skoraj spet popeljajo na sprehod v kak prijeten gozd na brezove jagode in bukove borovnice. — „Tagblatt“ naj v svoja vremenska prerokavanja za majnik in junij prihodnjič vname tudi to:

Rožni cvet in veliki traven

Nemškutarskim sramotam pripraven.

Česar smo se nadejali, zgodilo se je. Poparjena sta ljubljanski župan dr. Supan in dr. Pfefferer prilezla z Dunaja, kamor sta bila tako mastito koračila. Potepena sta se vrnila, kakor lansko leto ob tem času slavni sv. trije kraljčki: Turniček, Drehob in Derpin. Slišati je namreč, da je bil cesarski namestnik g. Konrad pl. Eysesfeld celih 5 ur pri ministru dr. Giskri, kteremu je baje rekel: če bolj nego meni verujete promemoriji ljubljanskega mestnega odbora, prosim, da smem stopiti iz zdanje službe. Želeli bi, da bi o vsakej dobi pokazal enako trdnobo. — Tudi ljubljanski „Tagblatt“ je pozabil himno o nemškem „vaterlandu,“ ter začel drugačno pesen zvižgati, kajti v zadnjem listu piše: „mi želimo, da vlada jasno izreče, koliko misli narodnemu zahtevanju ustreči. Mi hočemo, da se odkrito dela, potem ni treba nemčenja, kajti sodimo, da narod po pravici zahteva izobraževanje svojega jezika!“ — Ali to ne breñči nekam takisto, kakor znana nemška pesen: „das lied von der reue?“

**Iz Ljubljane**, 11. junija. [Izv. dop.] „Tagblatt“ (12. dan t. m.) v Dežmanovem uvodnem spisu govori: „naj (slovenski) fanatiki in z njimi vred vsa drhal propadlih (verkommen) novinarskih ropotačev ter maščevanje sopečih temnjakov na „Tagblatt“ divjajo, kakor so do zdaj; naj se v svoji propadljivosti poprimajo celo najzaničljivejšega pripomočka, namreč same o vade (denunciranja), — svobodoljubno novinarstvo se bode vendar za prave ljudske pravice borilo z moškim pogumom.“ — Slepilo z ljudskimi pravicami je znano, mi torej molčimo o njem. Kar se tiče propadlih ropotačev, dobro bi Dežmanu bilo, ne pozabiti, da ni tega še mnogo let, kar njegovi največji zdanji prijatelji, kteri z njim vred založaj liberalnih misli pomakajo v skledo konstitucijskega društva, obrekovali so tudi njega samega, da niti on ni drugo, nego propadel ali popačen študent (ein verkommener student), kterega samo podedovano bogastvo brani, da se po polnem ne pogubi. — Kar se tiče o vade, naj Dežman poleg družih

slovenski poslanec vlado o tolikih nam se godečih krivičnostih, odgovarja se vsele ogibno, potem pa nikomur nikaj, kakor je bilo, tako bodi. Priznavamo, ka nova doba ponuja prece svobode, namreč, ka si smemo društva snovati, v taborih se shajati; toda svoboda brez narodne ravnopravnosti, to je vseoblast in gospodstvo nemščine nad slovensko narodnostjo, nad slovenskim jezikom, ni svoboda, ni ravnopravnost, nego nasilstvo, laž, krivica, tlačenje, posmehovanje in hlinjenje zlate svobode. Svobodnik mora priznavati načelo: „jaz sem svoboden, tudi vsi drugi so svobodni“, nikar samosilja: „jaz sem svoboden, sosed ali inorodnik pa bodi moj rob.“ Svoboda in enakost ste potrebni podlogi umnega pravnega reda. Svoboda zapravljena še se leže drugoče pribori, negoli narodnost, ta zgubljena je na veke zaigrana, in to je ravno razlog, ka se toliko za njo poganjamo, vse darujemo. Sicer vedeti je, ka mi le to zahtevamo, kar že drugi dolgo in obilno uživajo, in ničesar več, namreč na vsem Slovenskem slovenski jezik uredni in učni; dokler se nam to krati, vsele nam se godi v nebo kričeča krivica; pri tem pa še se drzne kak nemškutarski ali nemški neumnik ali zacepanec trditi, ka smo v svojih zahtevanjih zažarjenci. S takimi zabitniki ni več razgovora.

Slovinci smo se predramili še le, ko že nam je večna smrt po plečih roštala, ko že skoro nikdor več ni znal slovenski brati, dosti menje pisati, ko že je nekoliko nemški jecljajoči sin zaničeval slovenske roditelje, vsaj sramoval se jih dobivši kako sloko službico, mastne so si pridržavali oni strijci, kteri so se nemškutarčki do kolen klanjali. Kroto težko je vzbuditi opešano, tujtstvom skvarjeno, sramujoče se in ne vedoče več dobro slovenski govoriti, radujoče se v sužnosti, vsaj ponašajoče se svojo sramotoj, zavrženostjo, po tujtstvu že hlepeče in popačeno ubogo ljudstvo. Takšemu kraljevemu pokolenju, hote je spraviti drugo v pravo kolonijo, treba bi bilo pokazati obraz velikih in slavnih sprednikov; toda naša preteklost v ožem pomenu kaže le mračne in otožne kipove, iznemši Samovo dobo, slavni čas Cirila in Metoda, slovensko prisezanje korotanskih vojvod do konca 12. stoletja, vendar tudi spomin na učinjene narodu krivice krepki slogu, budi na delavnost; najsrčneje pa hrabri, najmočnejši navor daja ugodna zavednost.

prekrasnih dogodkov pomni: promemorijo, — kaiskega „Jurija s pušo,“ — skrivne niti, ktere turnarskim petam peruti narejajo, — 50 gld. za turnarsko zastavo, — borovniško kamenje, — dijak na Janjčem; naj ne pozabi, danjegov ščitnik dr. Rudolf v konstitucijskega društva zadnji seji 11. dan t. m.), v kateri je ta mož nasvetoval, naj društvo izreče upor zaradi odprtega pisma Dežmanu v „Triglavu“ poslanega, ni si mogel kaj, da ne bi uradovom očital nedelavnosti (lässigkeit), ker menda „Triglava“ niso ustavili, predno je prišel na svitlo, o kateri priliki je vladni zastopnik dr. Schöppel rekel, da tukaj ni taki neopravičeni kritiki mesta, kar je zbudilo nemir med konstitucijskimi družabniki. Jasno je torej, kdo ovaja, namreč: vi nemškutarji; jasno, koga ovajate, namreč: Slovence, deželno vlado in uradove. Kdor tedaj prebiva v stekleni hiše, naj ne meče kamenja.

Zadnji „fiatsko“ dr. Supana in dr. Pfefferarja na Dunaji, o katerem „Tagblatt“ neče niti na desno niti na levo ziniti besedice, tako priseda nekterim Ljubljancem, da jih je že sram šteti se med nemškutarje. Ker je torej promemorija po vodi splavala, zato jev rečenem zboru konstitucijsko društvo osklenilo, ministerstvu o janjškem in velškem dogodku poslati a dres, ktero so spisali odborniki Dimec, pl. Fritsch in dr. pl. Schrey. Zbor jo je odobril in dr. Kaltegger o tej priliki rekel, „da nemškutarjem živa duša ne more dokazati, da bi kdaj bili zavirali razvoj slovenskega jezika ter narodu v tej stvari kratili pravico, — ali da borba se zdaj suče po državnopravnih tleh, ker je osnova prihodnje Slovenije v delu.“ — Jezika nam torej nečete vzeti, nego samo naši narodni bodočnosti hočete korenine izpodsekati! Ali ni to, kakor bi kdo človeku dejal: življenja se ti ne dotaknem, a zraka, luči, jedi in pijače ti ne dam? Kakor je zraka, luči, jedi in pijače treba telesnemu življenju, tako je našemu narodnemu življenju treba zedinjenje Slovenije. Lepo hvalo izrekamo za dozdanje vaše hinavske koncesije slovenskemu jeziku, kateri se poleg vsega tega leto za letom dalje umiče od nemške meje proti srcu slovenske zemlje; hvala vam ako ob enem ne dovolite, da tej izgubi moremo trdne jezove postaviti, ker vidimo, da našo narodno smrt hočete na vsak način, ako ni hitra mogoča, naj pride počasna!

Govori se, da Huynov polk vendar pojde iz Ljubljane. Če je le res, nikomur ne bode moglo biti žal za njim, razen po velški zmagi nemškutarjem, kateri sami bi se poprej tega polka bili srčno radi iznebili.

Tolikim, tako težkim dokazom vprek „Tagblatt“ (12. dan t. m.) vendar zopet trdi, da so bili turnarji na Janjčeh sli brez orožja. Čemu dalje govoriti o stvari, ktera je tako jasna, da je razen „Tagblatta“ nikdo ne taji, turnarji že sami ne!

**Iz Prage** 8. junija [Izv. dop.] Dunajski list „N. f. P.“ se je spravljal zopet čez Čehce. Pravil je namreč, da ste med Čehi dve stranki, kar je že celemu svetu znano in kar so oni dunajski in drugi nasprotni listi že tolikrat pravili. Pravi, da je od Mladočehov ravno toliko pričakovati, kakor od Staročehov. Tudi to so vsi nasprotni listi o času Sladkovskega pričujočnosti na Dunaji pisali. Kolikokrat so jim že „Narodni Listy“ povedali, da se z zdajno sistemo ne bodo nikoli sprizajznil. To vedo naši nasprotniki, pa le poskušajo sem ter tje rokovati, ter si mislijo: če nič ne pomaga, škodovati tudi ne more. Pri tacihih priložnostih se hočejo vselej prilizniti Mladočehom, če jih ti še tolikrat od sebe zavrnejo. To zaznamuju dovolj nesramnost nasprotnikov vseh Slovanov. Kako se pa tudi upajo staviti svoje upanju na posamezne stranke? Mladočehi in Staročehi so le stranke in nimajo ne ti ne oni prava začenjati kaj v imenu celega naroda in za celi narod. Tudi še ni ta, niti ona stranka izrekla, in nikoli ne bo, ker vé kako bi se jej godilo in se tudi nobena predrezniti noče v odločnih časih kot samostojna stranka postopati, saj je znano da ste v državnopravnih in v narodnih rečeh česke korune obe stranki edini. Obe tirjati eno. To pa vedo dobro naši

ka mi Slovenci nismo sami, nego zelena in črsta veja velikanske lipe slovanske, bratje ogromnega naroda, ki šteje 85 milijonov ljudi, s čijih obzorja solnce nikoli ne zajde: to je nebeska pomisel slovanstva. Mnogo leže so budili Čehovi svoj omedleli narod, dičeči se slavnoj zgodovino; rodoljubi so mu razkrivali velikanske značaje, častne obraze velikih možev, kateri se niso nobene samovoljne oblasti na svetu bali. Vrli vlastenci videči, ka je treba pomagačev v očivestni slabosti, oživili so na novo pomisel slovanstva, pomisel skupne korenike in narodnega bratovstva vseh slovanskih plemen. Slovanstvo je glavno središče in podloga česke politike, mora biti i naše, ker brez drugih Slovanov bi dnes Slovenci imeli spreobraženo podobo in osodo polabskih Slovanov, to je potujeni bi bili sevsema spreminovski kot narod. Slovanstvo obseza v sebi zelo zdravo in pravično misel, namreč ka narodi istega rodu, venako nepovoljnih okolnostih postavljeni, morejo si najbolje v zajemno pomagati k končni zmagi. Ta koristna in pravična pomisel bi lahko koga zavedla k senjarskim skrajnostim in jalovim prenapetostim javljajočim željo po enakoličnosti, da bi vsi Slovani imeli eno verstvo, en jezik, eno slovstvo, eno vlado, en ustroj.

Motna osoda tako dela s človekom, ka hote se rešiti enega zlega, toliko globše telebne v drugo, hote iz teme se speče, žele se ohladiti zmrzne. Tako je tudi s slovanstvom. Mnogi knjižniki videči, ka Slovani imajo različna naboženstva, ali verstva, namreč nekteri so pravoverniki ali papinci, drugi pravoslavniki, drugi Lutrovi, drugi Kalvinci, drugi Muhamedci, in ka se zbog tega med sebo črtijo, nasvetovali so na zedinjenje vseh Slovanov v eno verstvo. Že sama misel, ka bi 60 milijonov pravoslavnikov slovanskega obreda prestopilo k nekterim milijonom katoličanov, ki v tujščini daritvo opravljajo, ovaja, da mirno rečem, veliko predrznost. Najlegši pomoček proti vsemu črtenju in sovražanju je vsa verska društva z dravim podukom priversti k vzajemni ljubezni in strpljivosti.

(Dalje prih.)

nasprotniki. Vendar se pa le zmerom in zmerom obračajo na Mladočehce, ter vendar se upajo od teh kaj več doseči. Ali motijo se. Ako mislijo, da so Staročehi trdovratni in niti za las ne odstopijo od svojih tirjatev, še manj bodo pa dosegli pri Mladočehih. Nikar naj ne mislijo naši nasprotniki, da se da Čeh preslepiti s praznimi obljubami in koncesijami. Narodni Čeh ostane Čeh, zvest svojemu narodu, naj bo Staro- ali Mladočeh, naj bo liberalen ali ne. Vsak vé in zna, da je roditel, da je na svet prišel kot Čeh in potem še le postal ud tega ali onega stanú, ud te ali one družbe. — Naša Praga je zdaj vsako nedeljo vesela, vsako nedeljo imamo kako narodno svečanost. Ali zadnja je bila v tej zadevi edina. Odkril se je namreč spominek tudi Slovincem dobro znane česke pisateljice Božene Němcove. Kteri Slovenec ne pozna prestave njene prelepe povesti Babice. Svečanost ta je bila posebno zanimiva, ker je bila vredjena od samih gospoj ameriškakega kljuba. Marsiktero slavnost smo že vžili, vendar pa tega še ne, da bi se bila ktera odbivala brez možke pomoči. Spominek se je odkril popoldne ob tleh na Višegradskem pokopališču, v pričujočnosti mnogo narodnih društev. V oslavo svečanosti so napravile česke dame ameriškakega kluba zjutraj koncert za žofinskem otoku, kjer so pele, igrale in vredovale vse le same gospoje. O poldne je bil slavnostni banket na zofinskem otoku, kamor so se pa tudi možki pridružili. — Zvečer je bila dana v novomeškem gledišču česka opera „Lejla“ kjer se je zopet Slovenec g. Gerbec dobro izkazal. — Marsikteremu sebičnemu možkemu morda ni dopadlo, da ženske umejo napraviti tako krasno svečanost, jaz pa sem bil vesel in nehoté sem se spomnil na svoje vrle rojakinje doma na Kranjskem, ki so se na Vižmarskem taborji in pri družih priložnostih tako sijajno izkazale, in želja se je vzbudila v meni, da bi ostale moje krasne rojakinje zveste svojemu narodu, v čast in slavo prihodnje Slovenije! — Tabori se delajo povsod po českem. Tako mislijo rodoljubi zopet na Řípu 27. t. m. napraviti tabor, na katerem se bo govorilo le o političnih uprašanjih.

**Iz Prage** 12. jun. Ni še potihnilo vpitje o praski kranjskih kmetov z nemškimi turnarji, ko vam morem poročati o enakem dogodku, ki sicer ne bo napravil toliko hrupa, kakor oni na Kranjskem, dasiravno sta si oba jako podobna. Ta dogodek nam bo pokazal avstrijske liberalce v pravi svetlobi; videli bomo koliko jim je z njunimi pridigami in svarili. — V nedeljo 6. t. m. je bil na Zvičinu tabor omladine, kterege sta se vdeležila tudi društva z Pake: Sokol in pevsko društvo „Hlason“. Po dokončanem taboru sta šla imenovana društva ob 1/2 10 skozi vas velike Borovce in sicer na dveh vozeh; na prvem je bil Sokol in na drugem pevsko društvo; kar jih na enkrat na koncu vasi napadejo nemški kmetje v ponočni obleki, ter jih začno kameinovati, tako da je bilo več pevcev ranjenih. Ko so udje Sokola na prvem vozu slišali, kaj se godi, so ustavili, ter hoteli ljudi pogovarjati, kar se vsuje zopet na nje cela ploha kamenja, ki rani nekaj Sokolcev. Sokolci so prijeli enega kmeta, ga vzeli na voz ter ga oddali v Novi Paki sodniji. — To je v kratkem popis tega surovega napada, o katerem smo zvedeli v Prago po privatnih potih v terek. Vlada pre o tem ni nič zvedela do takrat, ko je prinesla „Politika“ oni telegram. Vladni listi so molčali do včeraj, ko jim je zopet „Pol.“ morala očitati, kako malo se zmeni vlada za surove napade od nemške strani, med tem, ko je takoj pri roki, ko se kaj zgodi od slovanske strani. Nemški listi, tukajšnji in dunajski so molčali. Kako je neki to, da tudi oni dan, ko se je zgodilo na Janjčem nekaj takega, niso molčali, ampak takoj drugi dan prinašali poročila o „surovem in roparskem“ napadu slov. kmetov na nemške turnarje „Pr. Ztg.“ je še le v včerajšnjem listu prinesla obširnejše poročilo o tem, ter ni mogla za to, da ne bi pokazala „Pol.“ na njeno „tendencijo“ (!) „Pr. Abdl.“ pravi h koncu svojega sporočila, odgovarjaje „Pol.“, da ni oni dogodek nikakoršen nasledek narodnega prepira, med tem ko govori na prvi strani v uvodnem članku obema narodoma na srce, naj živita v miru med seboj, ter naj se nikar ne pripravata, kajti iz prepira siede žalostni dogodki, kakor v Veliki Borovici. To je doslednost. Obljubi tudi da se bodo kmetje ostro kaznovali. — Denašnja „Boh.“ tudi opisuje ono surovost, pa vidi se jej, kako težko jej gre od srca. Sploh je jezik teh listov čisto drugačen nego oni dan, ko so govorili o Janjčem. Takrat niso imeli dovolj besedi, s kterimi bi črnili Slovence, zdaj pa vse po lahko, ker so Nemci krivi, ali bolje ker Sokolci in pevc niso nič krivi, ampak čisto nedolžni, ker niso šli na Nemce z revolverji in družimi enakimi rečmi; ker niso razsajali med tujim narodom, ampak šli po domači zemlji čisto mirno in tiho. Ljubše bi jim bilo se vé da, ko ne bi bilo tako, ampak narobe. Kaj poreko neki obe „Pressi“, „Debatte“ in drugi te baže! —

Dispozitionsfond še nima dovolj na tukajšnih nemških listih in ljubeznjivem „Praschem denniku“, ki hoče imeti še več tacihi in enacihi, ki bi česki narod podučevali, njegove voditelje psovali, ter hvalili tega in onega ministra, to in ono vlado, postave itd. Zdjaj se hoče vlada poskusiti v letniku, ki se ima imenovati „Politické hlasy z Čech“ s sledečim programom: „Pod novo zastavo Avstrije, to je pod zastavo ustanovnosti, se hočemo bojevati za svobodno in močno zvestobo in edinost narodov, kakor tudi za pravo mero samouprave vseh njenih kraljestev in zemlj. Ne sila, ne številna prevaga tega ali onega naroda, ampak popolnoma, od nobene strane ne zniževana svoboda vseh posameznih kraljestev in zemlji, lastno prepričanje o neobhodno potrebnem združenji, spelnjanju z lojalnostjo in edinostjo, naj družijo vse člene avstrijskega cesarstva v močno verigo, ki bo z njih veliko celoto vstvarila.“ Gospodje! saj imamo že na „Praschem denniku“ dovolj! Oglas se je včeraj raznesel po mestu. Na tem razglasu ni podpisan nihče; izdaval se bo list od „političnih spisovateljev.“ Pravijo, da je oče tega lista neki Krim, namestniški svetovalec. Bog vam blagoslovi vaše delo.

## Politični razgled.

Kako se bode ministerstvo ravnalo nasproti kranjskim dogodkom, ugibljejo zdaj vladni listi. Oficijozen dopisnik v „Bohemio“ piše,

da ne boče izrednega stanja na Kranjskem, pa da se bodo agitajoči elementi dobro opazovali, da se bode ostreje postopalo pri dovoljevanju „prijubljenih“ taborov, brezobzirno in hitro sodilo pri prestopkih. Tako vlada misli zatreti „gibanje, ki nima korenin v narodovi zavesti (!) niti v njegovi zgodovini.“ — V Avstriji imajo varuhi narodov že od nekdanj radi do zadnjega oči zavezane, da ne vidijo, ušesa zamašena, da ne slišijo. Ti očetje bi že imeli vedeti, da izreja, ki le palico ima, pa ljubezni in ustrezljivosti pravičnim željam ne pozná, ni nikdar pridna in ne izreja hvaležnih sinov.

Na Hrvaškem so magjaronsko-vladni nabirali vojakov za ogrsko-brvaško deželno brambo na sramoti ozlati. V Slavoniji so nabrali celih 16 in v Zagrebu cela 2 (reci dva) brambovca, v Jaski, Karlovcu, Sisku in drugod pa ni enega.

Večina ogerskega zbora je sklenila samo svoje člane v delegacije voliti. Ta sklep je levčnjake zelo razsrdil. Njih list „N. t. Lld.“ pravi, da organizacija, ki dve petini obloga z davki na blagu in krvi brez zaupnih mož teh dveh petin, obsoja se sama. Znano je, da se v Cislajtiji davki nakladajo 5 milijonom Čehom brez njih, in — poldrugi milijonom Slovencem brez njih volje in želje.

Iz Črne gore poroča dunajski „Osten“, da se turške trdnjave na črnogorski meji, Nikšić in Klobuk, preskrbljevate z orožjem in živežem, ker prebivalstvo okrog ni nič posebno prijateljsko Turkom in se tudi Črnogorcem ne zaupa. — Pri črtovanju meje med Črnogoro in Turško je boje črnogorski komisar turškemu rekel: „Ako ne dovolite meje kakor jo mi bočemo spravili bomo Črnogorci še druge Jugoslovane v komisijo in mejo delali pred Carigradom.“

Prusko in rusko časopisji si v poslednjem času ni prav nič prijazno. To je znamenje, da vse nenaravne zveze, ki samo dobiček trenotja veže, ne morejo dolgo obstajati. Nenaravna zveza pa bi bila, vsaj za prihodnji čas, zveza slovanstva z germanstvom, kakor ga reprezentuje Pruska.

Rusko se misli z Rimom zopet pobogati. Grof Valujev se je iz Peterburga zopet v Rim vrnil in bajé vlado pregovoril, da bode dopustila rusko-katoliškemu škofu k prihodnjemu cerkvenemu zboru potovati.

V Parizu se je zopet začel buditi duh sovražstva proti zatiranju in zatiralcu narodne svobode. Štiri večere za vrstjo se je kazalo to vrenje v javnih, za Napoleonov položaj ne breznevanih hrumih. Na večih javnih prostorih se je zbirala brezštevilna množica ljudi, pela revolucionarne pesmi, slavkicala republiko in Napoleonovim sovražnikom (posebno znanemu čsniškemu Rochefort-u), preobračala vozove, raztepavala v prodalnicah kavarnah in gostilnicah. Policijsvo v zvezi z vojaštvom je s silo razganjalo množico. Več kot 1000 oseb je policija zaprla.

Iz Španjke se zveđa, da je vojvoda Montpensierski, kateri upa kraljevski stol svoje spodene svakinje Izabele zasesti, obljubil je začasni vladni spoštovati oklicano ustavo. V Granadi so bile večje demonstracije za republiko.

## Razne stvari.

\* (Nemškutarji, o vadite to-le:) Iz mesta spadajočega pod generalno zapoveljništvo graško se nam naznanja: **General John je v generalnem povelji ostro grajal vedenje častnikov Huynovega polka v Velčem kot jako brezaktno (taktlos) in jim zlasti v zelo šte, da so se vdeležili izleta, o katerem so vedeli, da bodo iz njega izviral škandali!!** — Ljubljanskemu mestnemu odboru, ki je v javni seji izrekal zahvalo za to ravnanje, „Tagblattu“ in Dežmanu, ki se je potegoval za to, da se slovenskim kmetom s sabljami odpirajo črepinje, ako drugače noče v nje nemškutarija, in da se jim z bajoneti in svinčnimi krogli odpirajo srca za „nemško kulturo“ (!), graški „Tagespost“, ki je zaničevanje omikanega sveta tirjala za nas, ki smo od začetka odkrivali vojaštva nevredno vedenje Huynove čete in onim dunajskim čsniškarskim „roparjem“, ki so klical sodnji dan na nas, svetujemo, naj odpró tej notici prostor v svoje, „objektivne“ predele; ker pa vemo, da tega ti nesramneži ne storé, prosimo, naj vsaj Slovanom prijazni listi razširjajo istino: Vedenje Huynovega častništva je bilo v Velčem brezaktno; Huynovi častniki so že naprej vedeli, da pride v Velčem do škandala. V generalnih zapoveljih se svaré častniki naj se ne vedejo kakor Huynovci! Ako so morali Huynovci vedeti za škandal ali niso morali za to tudi vedeti: društvo „Turnverein“, mestni magistrat ljubljanski, okrajni ljubljanski in litijski in deželna vlada Kranjska. Z resnico na dan, brez obzira na stanove, službe in osebe! Dem freien wort eine gasse!

\* (Petarda v Pragi). Pred policijskim poslopjem v Pragi je počila petarda in napravila precej škode in hrupa. Policija zdaj sunljivo zapira. Kaj se bodo petarde udomačile tudi na hladnem severu?!

\* (Dvojna mera). Znano je, da so se bili nemškutarji mariborskega okraja lotili tukajšnjih čitalničarjev, ki so se šli na vabilo ondotnih kmetov veselit lepe spomladi v Hoče. Znano je vse to ne le svetu sploh, ampak tudi mariborskemu „očesu postave“, o katerem se govori, da čuje nad vsemi. Znano je to tembolj, ker je tukajšnja „Marb. Ztg.“ o stvari dvakrat govorila in so njena poročila z vidnim veseljem ponatiskovali vsi nemški listi. Mi smo res dolgo molčali, da bi se nam ne podtikalo, ka stvari „pro domo sua“ zavijamo in sučemo, in ker smo menili, da itak pride čas, ko bo mogoče priobčiti rezultate uradnega preiskavanja. Vendar je mirno spala zadnja uradna miš; saj so bili tepeni le Slovenci in topli so jih Nemci. Še le, ko je velik hrup čsniškarski zaradi janjskih dogodeb razkril, kako hitro so na petah vse državne in druge sile, ako je nemškutarija v nevarnosti, šele ko je dogodba na Českem kazala, da je uradnija slepa za nemško suro-

vost proti Slovanu, še le ko je „Slov. Narod“ in tudi „Slov. Gosp.“ pokazal na neenakost, katero ima uradnija za nas memo Nemcev, še le potem se je zbudila uradna vest tukajšnjega okrajnega glavarja, da je jel nekaj pozvedovati o hočkih dogodkih, in da je v kavarni naprosil enega tukajšnjih Slovencev, naj bi mu oznanil imena onih, ki so Slovence — mirne državljane surovo napadli. Torej kader je Slovenec napaden, moral bi sam braniti svojo kožo, sam iskati po posrednih in neposrednih „strolich“ in ako je vse to do dobrega poizvedel, potem se mu nagne v kavarni uradno uho in vpraša: Kako pa je? Pri črni kavi smo torej vprašani: kako pa je zaradi Hoč? Kader pridemo kaj dalje, hočemo dalje poročati, za zdaj pa samo prašamo: kako pa je to, da nimamo kaj poročati o uradnem delovanju o stvari, ki je v nevarnosti, da se že skoraj pozabi?

\* (Pomirjajoča naredba kakor nalašč.) Dunajskim in praškim listom se je iz Ljubljane brzojavljalo 11. junija: „Mestni magistrat je prepovedal za nedeljo namenjeni izlet sokolski, češ da bi bil nevaren proti javni ravnosti.“ Koliko časa bodo avstrijski državniki trpeli, da se javna varnost kali s takimi neizmerno dražljivimi in neopravičenimi prepovedi?

\* (Kranjska kupčijska zbornica) se je zahvalila deželnemu predsedniku kranjskemu za njegovo krepko posredovanje pri ministrih resnici in pravici na korist.

\* (Slovstvo. Znani profesor novomeške gimnazije gosp. Pat. Ladislav je prestavil C. Julija Cezara spomine na gališke vojske v slovenski jezik. — Bukvar Otokar Kler v Ljubljani prodaja nekaj po J. Cimperman-u zloženih pesem.

\* (Turnarsko junaštvo.) Znano je, da so že pred 2 ali 3 leti v št. Vidu junaški bežali nemškutarji, katere je letos „Presse“ imenovala mladinske dečake (junge burschen), a lani jih je hvalila, da imajo žilave pesti. Kako je bilo torej v slavni bitvi pri št. Vidu? Otroci in pastirji so se na obeh straneh ceste v daljši vrsti poskrili po žitu, s cestnim peskom oboroženi. Ko turnarji pribodnajo, od vseh krajev prileti vanje pesek, in boben umolkne, v znamenje, da je bitva končana. Junaški turnarji so noge tako hrabro stezali, kakor bi imeli celo vojsko psoglavcev za petami. Priča in pripoveduje se, da jih naglo ni bilo nikjer videti, ko so šentvidsko boso mladino srdito pedili — za seboj.

S posameznimi listi „Slov. Naroda“ iz zadnje dobe ne moremo nikomur več postreči, ker zaradi dražega papirja in koleka ne tiskamo več listov, kakor vemo, da jih potrebujemo.

## Dunajska borza od 14. junija.

Enotni drž. dolg v bankovcih 62 fl. — kr.	Kreditne akcije 296 fl. 70 kr.
5% metalike z obresti v maji in nov. — fl. —	London 124 fl. 45 kr.
Enotni drž. dolg v srebru 70 fl. 10 kr.	Srebro 122 fl. 25 kr.
1860 drž. posojilo 104 fl. 70 kr.	Cekini 5 fl. 88 kr.
Akcije narod. banke 739 fl. — kr.	

## Blagajnice (kase) za cerkve in srenje.

Ker se bom v kratkem preselil v Gradec, dobivajo se cerkvene in srenjske kase po prav nizki ceni pri meni.

### Vin. Kanduth,

umetovadni ključar v drevoredni ulici  
(Aleegasse) hiš. št. 167 v Mariboru.

## Oznanilo!

## JANEZ LACHER

je preselil svojo bogato zalogo

pohištva, lesenega, pletenega, hišnega in kuhinjskega  
orodja in pa posteljnega blaga

v Graško predmestje v novo Šmidererovo hišo.

Ob enem p. n. občinstvu uljudno naznanjam, da pohištvo po želji tudi izposojujem. Kupljeno blago za svoje stroške zavijam in kamorkoli na dom pošiljam. Cela polhištva, za najmanjšo sobico kakor za velike salone in cele hiše se lahko takoj v moji zalogi izberó in odpošljejo.

Priporočam svoje po najnovejših šegah ukusno izdelano blago p. n. občinstvu in obetam najboljšo postrežbo in kolikor mogoče nizko ceno, ktera se mi — ako bi to kdo želel — tudi v polletnih obrokih izplača.

V Mariboru maja meseca 1869.

Janez Lacher.